

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Με αφορμή το υπ' αριθ. πρωτ. 22005/Ε1/ 8-2-2018 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοίκησης Προσωπικού Π.Ε. της Γενικής Διεύθυνσης Προσωπικού της Π.Ε. & Δ.Ε. του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ερωτηθήκαμε από το ΔΣ του Συλλόγου Εκπαιδευτικών ΠΕ «ο Αριστοτέλης», αν είναι νόμιμη η συνολική περικοπή των αποδοχών των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για συμμετοχή σε νόμιμα προκηρυχθείσα στάση εργασίας ανεξάρτητα του ωραρίου εργασίας τους και της διάρκειας (ωρών) συμμετοχής τους σε αυτήν (στάση εργασίας).

Επί του ανωτέρω ερωτήματος γνωμοδοτούμε τα κάτωθι:

α) Επί της αρχής, η απεργία συνιστά προστατευόμενο συνταγματικά δικαίωμα (άρθρο 23 παρ. 2 Συντ), το οποίο ασκείται νομίμως (ν. 1264/1982) με απόφαση συνδικαλιστικής οργάνωσης και συνεπώς **έχει κατεξοχήν συλλογικό χαρακτήρα**. Στοιχείο του προστατευόμενου συνταγματικού δικαιώματος απεργίας είναι, μεταξύ άλλων, και **η ελευθερία της συνδικαλιστικής οργάνωσης να επιλέξει το είδος της απεργίας που θα ασκηθεί, το χρόνο, τη διάρκεια και τον τρόπο εκδήλωσής της**. Στο πλαίσιο αυτό, μορφή γνήσιας απεργίας είναι και η στάση εργασίας, ήτοι η απεργία που περιορίζεται σε ένα μόνο τμήμα του ημερήσιου ωραρίου εργασίας.

Επιπρόσθετα, η απεργία, αν και από τη φύση της προϋποθέτει συλλογική άσκηση και δράση, εντούτοις, συνιστά ατομικό δικαίωμα του κάθε

εργαζόμενου, υπό την έννοια ότι υποκείμενο – φορέας του σχετικού δικαιώματος είναι ο εργαζόμενος. **Ως ατομικό δικαίωμα η απεργία συνιστά ειδικότερη μορφή εκδήλωσης της συνδικαλιστικής ελευθερίας, θετικής και αρνητικής, και συνεπώς ο εργαζόμενος έχει το δικαίωμα όχι μόνο να αποφασίσει την άσκηση ή μη του δικαιώματος απεργίας αλλά και την ολική ή μερική συμμετοχή του σε αυτήν (για παράδειγμα, σε περίπτωση επαναλαμβανόμενης και απεργίας διάρκειας αν θα απεργήσει μία ή περισσότερες ή όλες τις ημέρες και σε περίπτωση στάσης εργασίας αν θα απεργήσει και θ' απέχει απ' τα καθήκοντά του μία ή όλες τις ώρες που προκήρυξε το σωματείο στάση εργασίας).**

β) Περαιτέρω, η συμμετοχή του εργαζόμενου στην απεργία – στάση εργασίας (και δη όχι μόνο νόμιμη αλλά και παράνομη απεργία) **δεν επιφέρει τη λύση της εργασιακής σχέσης ούτε συνιστά παράβαση της υποχρέωσης του για παροχή της εργασίας, αλλά αναστέλλει τη λειτουργία της εργασιακής σχέσης ως προς τις κύριες υποχρεώσεις των μερών** και όσες συνδέονται άμεσα με αυτές, με συνέπεια ο μεν εργαζόμενος να μην υποχρεούται στην παροχή της εργασίας του, ο δε εργοδότης ν' απαλλάσσεται της υποχρέωσης καταβολή του μισθού, **που αναλογεί στη διάρκεια της αποχής**, λόγω της απεργίας.

Από την ανωτέρω κύρια συνέπεια της άσκησης απεργίας συνάγεται ότι αφενός ο εργαζόμενος νομίμως απέχει από τα καθήκοντά του για όσο διάστημα διαρκεί η απεργία και αφετέρου ο εργοδότης αντίστοιχα δεν βαρύνεται με την καταβολή του μισθού του, άλλως παρακρατεί από τις αποδοχές του εργαζόμενου, το μισθό που αντιστοιχεί στο διάστημα που ο εργαζόμενος δεν παρέχει την εργασία του.

Από τα ανωτέρω εκτιθέντα προκύπτει ότι σε περίπτωση προκήρυξης στάσης εργασίας διάρκειας, εναπόκειται στον υπάλληλο να επιλέξει αν θα απεργήσει ή όχι, καθώς και αν θα απεργήσει όλες ή μερικές μόνο από τις προκηρυχθείσες ώρες στάσης εργασίας, υποβαλλόμενος σε αντίστοιχη παρακράτηση των

αποδοχών του για το διάστημα και μόνο της αποχής του από τα καθήκοντά του.

γ) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω παραδοχών, το **υπ' αριθ. πρωτ. 22005/Ε1/ 8-2-2018** έγγραφο της Διεύθυνσης Διοίκησης Προσωπικού Π.Ε. της Γενικής Διεύθυνσης Προσωπικού της Π.Ε. & Δ.Ε. του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με το οποίο *σε περίπτωση συμμετοχής των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε στάση εργασίας περικόπτεται το σύνολο των ωρών της προκηρυχθείσης στάσης εργασίας, δεν μπορεί να έχει άλλο νόημα πέραν απ' το ότι περικόπτεται το τμήμα του μισθού που αναλογεί στο χρόνο πραγματικής αποχής από την εργασία.* Οποιαδήποτε άλλη ερμηνευτική εκδοχή έρχεται σε ευθεία αντίθεση και παραβιάζει τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ατομική συνδικαλιστική ελευθερία και το δικαίωμα στην απεργία και συγκεκριμένα το άρθρο 23 παρ. 1 Σ, σύμφωνα με το οποίο «το Κράτος λαμβάνει τα προσηκόντα μέτρα για τη διασφάλιση της συνδικαλιστικής ελευθερίας και την ανεμπόδιστη άσκηση των συναφών μ' αυτή δικαιωμάτων εναντίον κάθε προσβολής τους, μέσα στα όρια του νόμου». **Και τούτο διότι η περικοπή αποδοχών για χρόνο που ο εκπαιδευτικός είτε παρέχει εν τοις πράγμασι την εργασία του είτε δεν έχει υποχρέωση εργασίας λόγω λήξης του νομίμου ωραρίου εργασίας, συνιστά έμμεσο περιορισμό που παραβιάζει και παρεμποδίζει τη νόμιμη άσκηση του δικαιώματος του υπαλλήλου να συμμετέχει ή όχι σε απεργία προκηρυχθείσα από τη νόμιμα συνεστημένη συνδικαλιστική του οργάνωση.**

Επιπρόσθετα, η ανωτέρω γνώμη της Υπηρεσίας δεν εναρμονίζεται ούτε δικαιολογείται από το γράμμα ή το σκοπό των διατάξεων των παρ. 2 του άρθρου 25 του Ν. 4354/15 και 8 του αρ. 13 του Ν. 1566/85, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 245 του Ν. 4512/18, που ορίζουν η μεν πρώτη τον τρόπο υπολογισμού των αποδοχών σε περίπτωση απεργίας, η δε δεύτερη το ωράριο υποχρεωτικής παραμονής των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο σχολείο.

δ) Σε κάθε περίπτωση οποιαδήποτε περικοπή αποδοχών για πραγματικά παρεχόμενη εργασία παραβιάζει τις διατάξεις των άρθρων **43 ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας)** και **24 ν. 4354/2015**, με τις οποίες καθορίζονται περιοριστικά οι όροι και προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι υπάλληλοι του Δημοσίου δεν δικαιούνται των αποδοχών τους, και γεννά αξίωση αποζημίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ και όλως επικουρικά κατά τις διατάξεις του ΑΚ περί αδικαιολόγητου πλουτισμού.

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2018

Ο Γνωμοδοτών Δικηγόρος

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ Π. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 92 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. [210 3813828](tel:2103813828) - 210 3640231-2

ΦΑΞ: [210 3640233](tel:2103640233) - ΚΙΝ. 6936630243

EMAIL: palaiop@palaiologosl原因.com

www.palaiologosl原因.com